

Kommunfullmäktige

Uppföljning av den kulturpolitiska programförklaringen

Förslag till beslut

Kulturnämnden föreslår kommunfullmäktige notera redovisningen till protokollet.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige har antagit en kulturpolitisk programförklaring för Nacka kommun. Avsikten med den kulturpolitiska programförklaringen är att den ska bidra till att ett kulturellt perspektiv läggs på samtliga verksamheter i kommunen. Kulturnämnden har i sitt reglemente ålagts ett särskilt ansvar för att följa upp den kulturpolitiska programförklaringen.

Kultur- och utbildningsenheten har gjort en uppföljning av hur kommunens nämnder hanterar programförklaringen. Nämnderna har inkommit med redovisningar för hur programförklaringens innehåll hanteras inom respektive nämnds verksamhet. Alla nämnden utom Arbets- och företagsnämnden har lämnat in redovisningar. Kommunstyrelsen har genom sitt arbetsutskott informerat om hur kommunstyrelsen omsätter den kulturpolitiska programförklaringen på olika sätt inom olika verksamheter.

Redovisningarna skiljer mycket åt i sina innehåll. Vissa består huvudsakligen av en uppräkningslista av olika aktiviteter med kulturellt innehåll. Andra redovisningar är mer abstrakta.

Ärendet

Kommunfullmäktige antog 2001 en kulturpolitisk programförklaring för Nacka kommun. Avsikten med den kulturpolitiska programförklaringen är att den ska bidra till att ett kulturellt perspektiv läggs på samtliga verksamheter i kommunen. De politiska nämnderna har till uppgift att fastställa tillämpningen av den kulturpolitiska programförklaringen inom respektive nämnds ansvarsområde. Kulturnämnden har i sitt reglemente ålagts ett särskilt ansvar för att följa upp den kulturpolitiska programförklaringen, vilket ska ske årligen i samband med bokslut.

Kultur- och utbildningsenheten har gjort en uppföljning av hur kommunens nämnder hanterar programförklaringen. Nämnderna har inkommit med redovisningar för hur programförklaringens innehåll hanteras inom respektive nämnds verksamhet. Redovisningarna skil-

jer mycket åt i sina innehåll. Vissa består huvudsakligen av en uppräkningslista av olika aktiviteter med kulturellt innehåll. Andra redovisningar är mer abstrakta. Enhetens bedömning är dock att nämnderna anstränger sig för få med kulturaspekterna inom sina verksamheter. Se rapporteringen i urval:

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Kommunstyrelsen har delegerat till sitt arbetsutskott att avge yttrande. Kommunstyrelsens yttrande kommer därför från arbetsutskottet.

Som svar på remissen noterar arbetsutskottet följande för egen del. Den kulturpolitiska programförklaringen är ett styrdokument som kommunstyrelsen omsätter såväl i samhällsplaneringen och fastighetsförvaltningen som i den kommunala produktionen av välfärdstjänster. Den är en ingrediens bland flera som ingår i underlag/fakta som ska vägas in i beslutsunderlag.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden framhåller i redovisning att för utbildningsverksamheten tillmäts de kulturella värdena sådan vikt att det är inskrivet i de nationella styrdokumenterna och därmed utgör grunden för förskolans och skolans uppdrag. I läroplanerna uttrycks det som står i den kulturpolitiska programförklaringen om personlig utveckling, kunskapsutveckling och demokratiutveckling. Det gäller från förskolan till de frivilliga skolverksamheterna.

Skollagen formulerar tydligt vilket uppdrag skolan har. Sedan är det varje enskild förskola respektive skola som formulerar hur uppdraget ska tillämpas i praktiken, d.v.s. hur målen ska uppnås. I och med att de kulturella värdena finns inskrivna i läroplanerna kommer det att följas upp hur skolor och förskolor arbetar med dessa.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden framhåller att det finns ett kulturmiljöprogram som redovisar de miljöer i kommunen som är mest värdefulla för kulturmiljövården. Det innehåller ett urval och inte en fullständig redogörelse av kommunens samtliga kulturvården i den fysiska miljön. I Nacka sker inför varje ny planläggning en bedömning om behovet av en djupare kartläggning av kulturmiljövården behöver ske. Kommunantikvarien som tillhör planenheten är den som särskilt bevakar kulturmiljöfrågorna i planprojekt och bygglovärenden. I detalj- och översiktsplaneringen skapas också förutsättningar för ett socialt- och kulturellt liv. De miljökonsekvensbeskrivningar som är del av beslutsunderlaget för nya detaljplaner brukar innehålla ett avsnitt som beskriver effekterna för kulturmiljön.

Tekniska nämnden

Nämnden tillämpar den Kulturpolitiska programförklaringen främst genom att erbjuda kommuninvånarna en kreativ yttre livsmiljö samt genom att vårda de kulturmiljöer och kulturarv som omfattas av allmän plats eller allemansrättsligt tillgänglig kommunal mark. Exempel på detta är:

- I förnyelseområden som byggs ut för permanentboende accepterar tekniska nämnden en lägre standard än vad som är önskvärt ur ett tekniskt förvaltningsekonomiskt perspektiv för att ta hänsyn till de småskaliga kulturmiljöerna.
- Nämnden tar även hänsyn till kulturarvet genom att renovera anläggningar i det offentliga rummet, t ex gamla naturstensmurar och trappor, på ett varsamt sätt.
- Allmänna platser i form av parker och torg gestaltas och sköts på ett sätt som ska inbjuda till möten och kreativitet. Bänkar placeras utmed gångstråk så att möten underlättas och utsiktsplatser markeras. Nämnden satsar också på blomsterutsmyckningar och gestaltande ljussättning på centrala platser.
- Det biologiska kulturarvet respekteras genom att befintliga alléer, gatuträd och parker vårdas och ersätts vid behov. Nya biologiska kulturarv skapas när nya gator förses med trädplanteringar även om detta skapar mer komplicerade skötsel förhållanden samt högre driftkostnader.

Fritidsnämnden

Fritidsnämnden beskriver i sin redovisning ett antal olika aktiviteter, stödformer och projekt som har kulturella inslag. Exempel på dessa är:

- Lägger verksamhet för ungdomar.
- Fritidsguiden som innehåller bland annat innehåller information om kulturella verksamheter. Guiden produceras i samarbete med Kulturnämnden med flera nämnder.
- Fritidsgårdarnas verksamhet innehåller aktiviteter med kulturinslag.

Med hänvisning till skrivningarna i programförklaringen om att ”Kulturen har en central roll i demokratiutvecklingen” och ”Öppna arenor för dialog, debatt och kunskapsutbyte skapas såväl centralt som lokalt i kommunen” framhåller nämnden att aktivt och frivilligt arbeta i en förening, att inneha förtroendeuppdrag, att vara föreningsledare och att anordna aktiviteter och program som andra deltar innebär att man ges möjlighet att ingå i ett demokratiskt sammanhang där man får en demokratisk skolning och erfarenhet. Även fritidsgårdarna arbetar med att ge ungdomar möjligheter att få delta i demokratiska processer.

Social- och äldre nämnden

Exempel på kulturella perspektiv och kulturell hänsyn:

Särskilda boenden och dagverksamhet för äldre tar stor hänsyn till traditioner, anordnar midsommarfest och anlägger sinnesträdgårdar. Enheterna arrangerar också olika utställningar samt musikaftnar med spelmän och körer. Enheterna samarbetar med förskolor för utbyte över åldersgränserna och biblioteken samt erbjuder skapande verksamhet. Guldkan-

ten, är en aktivitet som erbjuds två gånger per år till samtliga hemtjänstkunder och kunder på särskilda boenden med särskild inriktning på kulturella aktiviteter.

Personer i gruppbostad erbjuds delta i kulturella aktiviteter utanför gruppboenden t ex. teater, biobesök och besök på bibliotek. Enheter för daglig verksamhet erbjuder bland annat kreativt skapande i musik, drama, bild och form, dans, bio- samt museibesök. Fritidsgård för ungdomar med intellektuell funktionsnedsättning erbjuder bl.a. körverksamhet i samarbete med Studieförbundet vuxenskolan, dans och scoutverksamhet.

Pensionärsorganisationerna får föreningsstöd och erbjuder olika kulturella aktiviteter.

Naturreservatsnämnden

Naturreservatsnämndens yttrande i förkortad version:

Inom naturreservatsnämndens ansvarsområde faller flera kulturella aspekter kopplade till landskapet. De åtgärder som genomförs i naturresevatnen är länkade till gamla traditioner och livsmönster. Det handlar om att förvalta ett historiskt landskap med höga kulturella och biologiska värden som annars skulle försvinna. Nämnden förvaltar bland annat naturresevatnen Nyckelviken och Velamsund.

Bland nämndens arbete under året kan nämnas:

- Vid Skogsömonumentet i naturresevatnet Skogsö i Saltsjöbaden byggdes en trappa som länkar ihop monumentet med Boo gamla begravningsplats och möjliggör promenad längs vattnet vid Stäket. Boo gamla begravningsplats är Nackas äldsta begravningsplats.
- Nämnden uppdrog åt kommunantikvarien att göra en översiktlig inventering av stugorna i Skuruparken. Syftet var att identifiera eventuella stugor som är unika för att på så vis säkerställa att dessa skyddas och bevaras i väntan på att beslutet om naturresevatnet vinner laga kraft.

Lotta Valentin
Enhetschef
Kultur- och utbildningsenheten

Håkan Sundblad
Nämndsekreterare